Rettssaken mot de mektige

Løgn om seksuelt forhold og spionasje. Dette er riksrettens historie i USA. Blir Trump en del av den?

USAs president Donald Trump kan kanskje bli stilt for riksrett. De politiske motstanderne hans har startet arbeidet.

Det betyr ikke at Trump faktisk blir dømt. Prosessen kan også ta lang tid.

– Det kan ta måneder eller år, sier Torbjørn Lindstrøm Knutsen til avisa Aftenposten. Knudsen er professor og ekspert på USA.

Det er sjelden at noen stilles for riksrett i USA. Men det har skjedd.

Riksrett er ingen vanlig domstol. Den behandler anklager mot mektige folk, som presidenter og dommere. Senatet i USA fungerer som domstol.

Vi skrur tiden tilbake:
– Jeg hadde ikke sex med den kvinnen, sa Bill Clinton i 1998. Clinton var president i USA.

Clinton hadde hatt et forhold med Monica Lewinsky. Hun jobbet i Det hvite hus. Dette innrømmet han først senere.

Han ble anklaget for å lyve under ed. Under ed skal folk snakke sant.

(En) rettssak – proces, sprawa sądowa
De mektige – potężni
(En) løgn – kłamstwo
(Et) forhold – związek, stosunek
(En) spionasje – szpiegostwo
(En) riksrett – impeachment
(En) motstander – przeciwnik
Å bli dømt – zostać skazanym (å bli – ble – har blitt)
(En) domstol – sąd
Å behandle – zajmować się, zarządzać, traktować (å behandle – behandlet – har behandlet)
(En) anklage – oskarżenie
(En) dommer – sędzia
Å skru tiden tilbake – cofnąć czas (å skru – skrudde – har skrudd)
Det hvite hus – Biały Dom
Å innrømme – przyznać (å innrømme – innrømmet – har innrømmet)
Å bli anklaget for – zostać oskarżonym o (å bli – ble – har blitt)
Å lyve under ed – kłamać pod przysięgą (å lyve – løy – har løyet)

Clinton fra Det demokratiske partiet ble stilt for riksrett. Det sørget politikere fra Det republikanske partiet for. Årsaken var løgnen og for å hindre lov og rett.

Clinton kunne måttet slutte som president. Han ble i stedet frikjent i Senatet i 1999. Clinton var president til 2001.

I 1974 valgte president Richard Nixon selv å slutte. Det skjedde før det ble riksrettssak.

Årsaken var Watergate-saken. Den handlet om spionasje.

Noen brøt seg inn i bygningen til Det demokratiske partiet. Det lå i komplekset Watergate i Washington D.C.

Innbryterne ble avslørt. Da startet stygge avsløringer. De skulle skaffe hemmelig informasjon. De gjorde det for folk som jobbet for Nixon. Det ble avslørt at presidenten var med på det.

Nixon ble senere benådet.

Andrew Johnson overtok som president etter Abraham Lincoln. Lincoln ble drept i 1865.

Johnson skulle samle USA etter borgerkrigen. Han ble også stilt for riksrett. Det var for å handle imot ordrene til Kongressen – nasjonalforsamlingen. Han slapp så vidt unna å bli dømt i Senatet.

Å sørge for – dbać o, troszczyć się o (å sørge – sørget – har sørget)
(En) årsak – przyczyna
Å hindre – utrudniać,przeszkadzać (å hindre – hindret – har hindret)
I stedet – zamiast (tego)
Å bli frikjent – zostać uniewinnionym (å bli – ble – har blitt)
(En) sak – tutaj: sprawa
Å handle om – dotyczyć (å handle – handlet – har handlet)
Å bryte seg inn – włamać się (å bryte – brøt – har brutt)
(En) innbryter – włamywacz
Avslørt – odkryty, nakryty, ujawniony
Å skaffe – zdobyć, załatwić (å skaffet – skaffet – har skaffet)
Hemmelig – tajny, sekretny
Benådet – ułaskawiony
Å overta – przejąć (å overta – overtok – har overtatt)
Å samle – gromadzić, zbierać (å samle – samlet – har samlet)
(En) borgerkrig – wojna domowa
Å handle – tutaj: działać, postępować (å handle – handlet – har handlet)

Johnson døde i 1875.

Jeżeli spodobała Ci się Norweska Prasówka, wypróbuj indywidualny kurs języka norweskiego!

Artikkelen «Rettssaken mot de mektige» av Karin Flølo ble hentet fra klartale.no: https://www.klartale.no/tema/rettssaken-mot-de-mektige-1.1592166 (tilgangsdato: 01.10.2019)

(En) nasjonalforsamling – zgromadzenie narodowe

Å slippe unna – uniknąć (å slippe – slapp – har sluppet)

Så vidt – tutaj: ledwo